

ØVRIGE SPØRGSMÅL OG SVAR

Vedr. retningslinjer for administration af plejeboliggarantien – juli 2008 *Svar fra DANSKE ÆLDRE RÅD*

I almenboliglovens § 54 a stk. 3 står: "Socialministeren fastsætter regler om optagelse på en venteliste og om frister for tilbud om en almen plejebolig eller en plejehjemsplads". Et ældreråd har spurgt DANSKE ÆLDRE RÅD til de nærmere retningslinjer for administration af plejeboliggarantien, som træder i kraft d. 1. januar 2009.

Efter henvendelse d. 8. juli 2008 henviste Velfærdsministeriet til Bekendtgørelse om udlejning af almene boliger m.v (BEK nr 1381 af 12/12/2006) og Vejledning om ændring af vejledning om botilbud m.v. til voksne (VEJ nr 71 af 10/12/2007) - kan findes på www.retsinfo.dk

Her står bl.a. at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ældre, der har behov for en almen plejebolig, en almen plejebolig eller plejehjemsbolig senest to måneder efter optagelse på ventelisten. Ældre, der vælger at benytte muligheden for frit at vælge en plejebolig, kan ikke benytte plejeboliggarantien. Hvis borgeren afslår et tilbud om en almen plejebolig eller en plads i et plejehjem, slettes denne ikke på den generelle venteliste, men to-månedersfristen annulleres, og en ny frist løber fra det tidspunkt, hvor afslaget er modtaget af kommunalbestyrelsen. For at opfylde plejeboliggarantien kan kommunalbestyrelsen enten tilbyde en almen plejebolig eller en plejehjemsplads, der er beliggende i kommunen eller tilbyde en bolig eller en plads i en anden kommune, hvor kommunalbestyrelsen har indgået en aftale om anvisningsret.

Vedr. madordning (kommunalt selvstyre versus overordnet lovgivning) – juli 2008 *Svar fra DANSKE ÆLDRE RÅD*

DANSKE ÆLDRE RÅD modtog d. 3. juli 2008 en forespørgsel fra et ældreråd i forbindelse med, at kommunens socialudvalg havde besluttet, at beboere på plejecentre ikke kan til- og fravælge enkelte måltider, men kun kan sige ja eller nej til den fulde pakke. Spørgsmålet var: Hører madordning på plejecentre under det kommunale selvstyre, eller findes der en overordnet lovgivning på området? Ved henvendelse til KL og Velfærdsministeriet var svaret, at detailregulering af madordninger på plejecentre hører under det kommunale selvstyre.

Vedr. klageråd – december 2008 *Skriftligt svar fra Velfærdsministeriet*

Du har d. 17. november 2008 henvendt dig til Velfærdsministeriet vedrørende klagerådets kompetence. Konkret spørger du til, hvorvidt klagerådene skal behandle klager over både afgørelsen om og udførelsen af hjælp.

Ministeriet kan oplyse, at klagerådet i første omgang kan udtale kritik af samt henstille til ændringer af de konkrete afgørelser om hjælp efter servicelovens §§ 83 OG 84. Dernæst kan klagerådet endvidere beskæftige sig med kommunalpolitiske beslutninger om serviceniveau, tilrettelæggelse samt udførelsen af hjælpen. Alle klager vedrørende hjælp efter §§ 83 og 84 skal forelægges klagerådet medmindre den enkelte klager specifikt angiver, at klagen alene er henvendt til kommunalbestyrelsen eller til forvaltningen.

Ministeriet henleder til at kommunalbestyrelsen og klagerådet i fællesskab fastlægger de nærmere retningslinjer for klagerådets virksomhed i den enkelte kommune.

Til orientering er enslydende svar d.d. afsendt til X, specialkonsulent i X kommune.

Med venlig hilsen
Kirsten Munk
Fuldmægtig

Vedr. plejeboliggaranti – januar 2009 *Skriftligt svar fra Velfærdsministeriet*

Du har i e-mail af 20. december 2008 rettet henvendelse til Velfærdsministeriet angående plejeboliggarantiens betydning for kommunernes generelle og specifikke ventelister til almene plejeboliger eller plejehjemspladser.

Velfærdsministeriet kan oplyse, at plejeboliggarantien ikke gælder, såfremt en ældre, der er visiteret til en almen plejebolig eller en plejehjemsplads, ønsker at vælge en sådan bolig eller plads efter reglerne om frit valg af ældreboliger, jf. § 54 a, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. Sådanne ældre optages på en specifik venteliste i den kommune, hvor den ønskede bolig eller plads er beliggende.

Velfærdsministeriet kan endvidere oplyse, at ældre, som er visiteret til en almen plejebolig eller en plads på et plejehjem, og som ikke har benyttet sig af reglerne om frit valg af ældreboliger, skal optages på en generel venteliste, hvorefter kommunalbestyrelsen skal tilbyde den ældre en sådan bolig eller plads senest to måneder efter optagelse på ventelisten, jf. § 14, stk. 1, og § 15, i bekendtgørelse nr. 1381 om udlejning af almene boliger m.v.

Plejeboliggarantien gælder således ikke for ældre, som er optaget på den specifikke venteliste efter reglerne om frit valg af ældreboliger, men udelukkende for ældre, som står på kommunens generelle venteliste til en almen plejebolig eller plads i et plejehjem.

Med venlig hilsen

Maria Bebe
Fuldmægtig

Vedr. standard for nyindrettede døgnpladser – 22. januar 2009 *Skriftligt svar fra Velfærdsministeriet*

Danske Ældreråd har i e-mail af 16. januar 2009 rettet henvendelse til Velfærdsministeriet angående standarden for nyindrettede døgnpladser.

Danske Ældreråd spørger, om ministeriet kan bekræfte, at det forventes, at nyindrettede døgnpladser til midlertidig aflastning/genoptræning/akut pleje har en standard, der er sammenlignelig med plejeboliger efter almenboligloven (dvs. enestuer med bad/toilet, der opfylder handicap og miljøkrav).

I denne anledning kan Velfærdsministeriet oplyse, at kommunalbestyrelsen kan anvende både almene ældreboliger og plejehjemspladser efter serviceloven som aflastningsboliger.

Velfærdsministeriet kan endvidere oplyse, at der hverken efter lov om almene boliger m.v. eller plejehjemsbekendtgørelsen er særlige krav angående indretning af aflastningsboliger. Der er efter ministeriets opfattelse heller ikke behov for sådanne særlige regler om indretningen af aflastningsboliger, da de omhandlede plejehjemspladser og ældreboliger som altovervejende hovedregel fungerer som permanente boliger, hvorfor de må formodes også at kunne gøre fyldest som aflastningsboliger.

Almene ældreboliger, som opføres i dag, og som også skal fungere som aflastningspladser, skal naturligvis opfylde de gældende krav i almenboligloven.

Med venlig hilsen

Maria Bebe
Fuldmægtig

Vedr. træningskurser og hjemmehjælp – januar 2011 *Skriftligt svar fra Socialministeriet*

DANSKE ÆLDRE RÅD har i en henvendelse til Socialministeriet af 10. november 2010 bedt om at blive orienteret om ministeriets opfattelse af en konkret sag. Det fremgår af henvendelsen, at sagen vedrører en kommunes praksis vedrørende visitation til hjemmehjælp efter servicelovens § 83. Borgere, som ansøger om hjemmehjælp i medfør af servicelovens § 83, og som af visitator vurderes at have et træningspotentiale, bliver oplyst, at det er en forudsætning for, at der kan træffes en afgørelse om tildeling af hjælp, at vedkommende deltager i et kursus i arbejdsteknik og træning. Borgere, der afslår at deltage i kurset, gives afslag med den begrundelse, at der ikke kan foretages en vurdering af behovet i medfør af retssikkerhedslovens § 11.

Ministeriet kan på baggrund af det oplyste ikke forholde sig til den konkrete sag, men kan om fortolkningen af reglerne generelt oplyse følgende:

Tilbud om hjælp efter serviceloven

Det følger af servicelovens § 1, at formålet med hjælpen efter denne lov bl.a. er ”...at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte,...” og ”...at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.”

Det følger videre af servicelovens § 81, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Formålet med indsatsen er

- At forebygge, at problemerne for den enkelte forværres
- At forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder
- At forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje

- At yde en helhedsorienteret indsats med servicetilbud afpasset den enkeltes særlige behov

-

Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om tildeling af personlig hjælp og pleje m.v. efter servicelovens kapitel 16 på baggrund af en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp til de opgaver, som modtageren ikke selv kan udføre.

Kommunalbestyrelsens sagsbehandling

Regler for kommunalbestyrelsens sagsbehandling af anmodninger om hjælp efter serviceloven er bl.a. fastsat i retssikkerhedsloven.

Heraf følger at kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken, jf. § 3.

Af § 5 følger, at kommunalbestyrelsen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. En ansøgning om hjælp skal behandles bredt, og ikke altid kun i forhold til den konkrete form for hjælp, som en borger har søgt om. I det konkrete tilfælde vil det afhænge af situationen og den hjælp, som ansøgeren beder om, hvordan sagen skal behandles.

Retssikkerhedslovens § 11

Efter retssikkerhedslovens § 11, stk. 1, kan myndigheden anmode personer, der søger om eller får hjælp, om at medvirke til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp de er berettiget til og til at lade sig undersøge hos en læge eller blive indlagt til observation og behandling som led i sagsbehandlingen. Borgeren har ikke pligt til at medvirke.

Hvis en borger i en konkret sag ikke ønsker at medvirke, fx nægter at lade sig undersøge af en læge, er udgangspunktet, at borgerens ønsker skal respekteres. Konsekvensen er, at sagen må afgøres på det grundlag, som foreligger, dvs. ud fra de oplysninger, som nu ligger i sagen (princippet om den processuelle skadevirkning), jf. retssikkerhedslovens § 11 b. Myndigheden skal gøre borgeren opmærksom herpå.

Det er en forudsætning for, at myndigheden kan tillægge borgerens manglende medvirken betydning, at de manglende oplysninger er relevante i forhold til den hjælp, som der skal træffes afgørelse om.

Konsekvenserne af manglende medvirken vil afhænge af, hvilke oplysninger som mangler og hvilken form for hjælp, der er tale om. Dette vil afhænge af den konkrete sag. Konsekvensen kan fx være et afslag, eller at der bevilges mindre hjælp, end der er søgt om. Myndigheden kan ikke give afslag på hjælp eller stoppe allerede bevilget hjælp med henvisning til den processuelle skadevirkning, alene fordi borgeren ikke vil medvirke til at oplyse sagen. Myndigheden skal i hvert enkelt tilfælde vurdere, hvilken betydning den eller de manglende oplysninger har i forhold til den sag, som der skal tages stilling til. Der gælder her, som inden for al forvaltningsret, et proportionalitetsprincip om, at borgeren ikke kan pålægges større pligter og byrder, end formålet kræver. Herudover gælder et

princip om skærpet hjemmelskrav, dvs. jo mere dybtgående forvaltningens indgriben i borgerens frihed og ejendom, des sikrere skal hjemlen være.

Det er ikke muligt ud fra det fremsendte at vurdere, hvad deltagelse i kursus i arbejdsteknik og træning indbefatter for den enkelte. Det er dog i udgangspunktet Socialministeriets opfattelse, at der ikke kan opstilles et generelt kriterium om, at alle borgere, som vurderes at have et træningspotentiale, skal deltage i et bestemt kursus, for at kunne få behandlet deres ansøgning om hjælp og få tildelt hjælp.

I tilfælde af uenighed mellem en borger og en kommune om, hvorvidt et krav om deltagelse i kurser i arbejdsteknik og træning kan stilles som betingelse for modtagelse af hjælp efter servicelovens § 83, vil afgørelsen bero på klageinstansernes konkrete vurdering af karakteren af de krav, der stilles til borgeren, sammenholdt med mulighederne i retssikkerhedslovens § 11 og servicelovens § 83 for at stille krav til borgeren som betingelse for modtagelse af hjælp.

Med venlig hilsen

Helle Hammond Jensen
Fuldmægtig